

SUBTITULAR VÍDEOS

Quina eina puc utilitzar per fer subtítols automàticament?

Si ja tens un vídeo publicat i no disposes del guió o el text transcrit per fer els subtítols, necessitaràs una eina que t'ajudi a fer la transcripció textual de l'àudio i generar els subtítols

Aquesta eina permet fer la transcripció d'àudios en català però també en castellà.

Softcatalà (RECOMANAT)

<https://www.softcatala.org/transcripcio/>

Aquest servei fa servir els models de reconeixement de la parla Whisper, creats i alliberats per l'empresa OpenAI. Softcatalà ha refinat aquests models Whisper, reentrenant-los amb corpus en català per tal de millorar encara més la qualitat de la transcripció en la llengua.

- **Subtítols a Youtube**
Softcatalà ofereix els subtítols en format srt. Aquest fitxer el podeu incorporar als vostres vídeos de la plataforma Youtube.
- **Subtítols a Zonavideo**
Si voleu incorporar els subtítols a ZONAVIDEO, cal que convertiu els subtítols que us proporciona Softcatalà (format SRT) a format VTT.

Eina de conversió (SRT a VTT)

<https://www.happyscribe.com/subtitle-tools/subtitle-converter>

Passos a seguir

1. Aneu al web <https://www.softcatala.org/transcripcio/>
2. Seleccioneu el Model Mitjà
3. Afegiu el vostre correu electrònic
4. Cliqueu “Mostra opcions específiques per generar fitxers de subtítols (srt)”
5. Nombre màxim de caràcters **37**
6. Nombre màxim de línies per subtítol **2**
7. Seleccioneu el vídeo
8. Clica DEMANA LA TRANSCRIPCIÓ

Transcripció de fitxers a text

Podeu enviar-nos un fitxer d'àudio o vídeo. Us avisarem per correu quan estigui transcrit i el podreu passar a recollir a la nostra pàgina web. Hi ha una cua de fitxers que anem processant. Pot trigar més o menys segons el nombre de transcripcions pendents de processar.

Model que voleu utilitzar:

Correu on voleu que us avisem:

Mostra opcions específiques per generar fitxers de subtítols (.srt)

Nombre màxim de caràcters abans de saltar de línia: Ressalta cada paraula quan es pronuncia

Nombre màxim de línies per subtítol: [Explicació de les opcions avançades](#)

Seleccioneu un fitxer d'àudio o vídeo

No s'ha triat cap fitxer

Mida màxima del fitxer: 1GB. Formats admesos: mp3, wav, ogg, flac, avi, mp4, mov, mkv i mts

Us sortirà un missatge de temps indicant-vos una aproximació de temps de processament i que us envaran un missatge per informar-vos que el subtítol ja està generat

Nota: També podeu utilitzar la subtitulació automàtica de Youtube (no permet encara el català)

Quina eina puc utilitzar per traduir els subtítols?

Apertium

<https://www.apertium.org/>

Eina gratuïta per a traduir textos. Inclou el català

Youtube

Si la llengua d'origen és anglès o castellà, l'eina de subtítols de youtube permet fer la traducció automàtica de subtítols, malauradament, encara no està disponible si la llengua d'origen del vídeo és en català.

REQUISITS I RECOMANACIONS PER ALS SUBTÍTOLS UPC

**Aquestes recomanacions estan extretes
i traduïdes de la norma UNE 153010:2012**

INTRODUCCIÓ

Aquest document és un recull de recomanacions sobre la presentació del subtitulat per a persones sordes i persones amb discapacitat auditiva, com a mitjà de suport a la comunicació i per a facilitar l'accessibilitat dels continguts audiovisuals de la Universitat Politècnica de Catalunya. UPC BarcelonaTech.

CONTINGUT I ÚS D'AQUEST DOCUMENT

Aquest document defineix els requisits i recomanacions que s'han de tenir en compte a la UPC quan s'utilitzen subtítols per a persones sordes en els continguts AV.

Aquestes recomanacions s'apliquen tant en subtitulació de vídeos gravats, com en actes en directe o semidirectes.

Es distingeix **en verd els requisits** i **en negre les recomanacions**

Els requisits s'agrupen en les següents categories

1. Presentació del subtítol en pantalla
 - 1.1.1. Aspectes visuals
 - 1.1.2. Aspectes temporals
2. Identificació de personatges
3. Efectes sonors
4. Informació contextual / Veu en off
5. Música i cançons
6. Criteris editorials

Per a cadascun dels requisits i recomanacions s'inclou la següent informació

- un identificador
- un títol
- el text normatiu del requisit
- una indicació de si el requisit s'aplica a subtítols gravats o de directes (si escau)
- notes o exemples per a clarificar la recomanació/requisit

RECOMANACIONS / REQUISITS

1. PRESENTACIÓ DEL SUBTÍTOL EN PANTALLA

1.1. ASPECTES VISUALS

1.1.1. Posició dels subtítols (excepte efectes sonors)

Han d'aparèixer centrats a la part inferior de la pantalla, excepte quan amaguin informació rellevant.

1.1.2. Posició efectes sonors (excepte els subtítols en directe)

Veure apartat 3.4

1.1.3. Nombre de línies de text

Màxim 2 línies de text (excepcionalment 3)

1.1.4. Nombre de caràcters per línia

Màxim hauria de ser aproximadament 37 caràcters per línia

1.1.5. Mida mínima/màxims dels caràcters

- mínima: 12 punts
- màxima: ha de ser aquell que permeti presentar en pantalla un subtítol de com a màxim 37 caràcters i que no tapi informació rellevant.

1.1.6. Tipografia

Recomanem: Helvètica o Arial

Qualsevol altra tipografia utilitzada hauria de respondre a criteris de màxima llegibilitat

1.1.7. Línies diferents per personatges

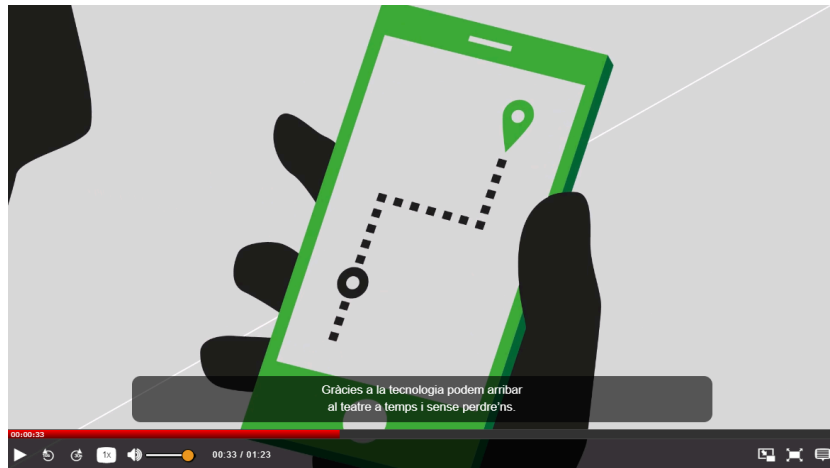
En diàlegs, s'hauria d'assignar línies de text diferents per a cada personatge

1.1.8. Contrast de colors entre caràcters i el seu contorn o caixa

La relació de contrast ha de tenir un valor mínim de 4.5 ([Link a web comprovació contrast](#))

Nota:

A la UPC recomanem posar els títols de color blanc sobre fons negre semitransparent.

1.1.9. Presentació estàtica de les línies de text

Un subtítol no hauria de moure's

1.2. ASPECTES TEMPORALS

1.2.1. Velocitat d'exposició del text del subtítol

La velocitat d'exposició ha de seguir el ritme original i facilitar una lectura còmoda.

Nota:

Normalment, el nombre de caràcters per segons hauria de ser 15 CPS (Caràcters per segon)

El sincronisme (apartat 1.2.2) i la literalitat (apartat 6.8) de la informació transmesa es veuran limitats per aquesta velocitat màxima.

1.2.2. Sincronisme (NO aplica a directes)

Les entrades i sortides dels subtítols han de coincidir, sempre que sigui possible, amb el moviment dels llavis, amb els canvis de plans, amb la locució i/o la informació sonora.

Nota:

El sincronisme facilita la comprensió a les persones que complementen la lectura dels subtítols amb l'audició (sobretot per a subtítols del mateix idioma de la locució original)

1.2.3. Retard en subtitulació en directe

S'hauria de minimitzar el retard entre l'emissió del so i del subtítol corresponent (actualment **màxim 8 segons**)

2. IDENTIFICACIÓ DE PERSONATGES

2.1. Elecció de tècniques per la identificació de personatges

Les tècniques per a la identificació dels personatges han d'escollir-se segons el següent ordre de prioritats.

- Ús de color
Utilitzar un color diferent del text per a identificar els personatges principals.

Els punts 2.2, 2.3 proporcionen requisits i recomanacions sobre l'ús d'aquesta tècnica.

Exemple:

En una pel·lícula, el personatge amb més diàleg s'identifica amb color groc, i la resta de colors es deixen per a identificar altres personatges principals, i en blanc per a la resta de personatges.

- Ús etiquetes
Interposar davant de cada subtítol una etiqueta per a identificar de forma explícita els personatges.

Els punts 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 proporcionen requisits i recomanacions sobre l'ús d'aquesta tècnica

Nota:

Només es fa servir si l'ús de colors no és possible, per temes estètics o existeix risc de confusió.

- Ús de guions
Interposar un guió davant de cada canvi de personatge en un diàleg.

Els punts 2.8, 2.9 proporcionen requisits i recomanacions sobre l'ús d'aquesta tècnica.

Exemple:

Si un personatge diu diverses frases, s'utilitza el guió per a assenyalar quan comença a parlar cada personatge (no en cada frase del personatge).

Nota:

Només usar els guions si les altres dues tècniques no són possibles.

2.2. Assignació de colors a personatges

Recomanem la següent assignació de colors

- Documental
 - Només veu en off: BLANC
 - Si hi ha presentador i veu en off
 - Presentador: GROC
 - Veu en off: BLANC
- Pel·lícules
 - 1r protagonista: GROC
 - 2n protagonista: VERD
 - 3r protagonista: CIAN
 - 4t protagonista: MAGENTA
 - ALTRES: Blanc

2.3. Manteniment del color assignat a un personatge

Es fa servir aquesta tècnica per a identificar personatges ha de mantenir-se aquesta assignació fins al final, excepte que la trama exigeix algun canvi (per exemple: un personatge fingeix ser un altre personatge i els espectadors no ho han de saber de moment).

2.4. Diferència de colors

La diferència de colors entre dos personatges ha de ser clarament identificable.

2.5. Utilització d'etiquetes per a la identificació de personatges

Quan existeix risc de confusió amb els colors, cal emprar etiquetes per identificar els personatges.

2.6. Posició i format de les etiquetes

Les etiquetes van davant del subtítol, escrites amb majúscules i entre parèntesis.

Exemple: (MARTA) Quina calor que fa

2.7. Edició d'etiquetes per a la identificació de personatges

L'etiqueta ha de contenir el nom, abreviatura o alguna dada objectiva del personatge.

2.8. Ús d'abreviatures de les etiquetes

En el cas d'ús d'abreviatures, aquestes han de seguir una lògica que eviti la confusió i han de ser fàcilment reconeixibles.

Nota:

La primera vegada que apareix un personatge s'escriu el nom complet del personatge seguit d'un guió i de l'abreviatura escollida (Ex: (Marta-MT)) i a partir d'aquest moment només s'escriu l'abreviatura.

Exemple:

(MARTA-MT) Quina calor que fa

(Mireia) Saps si ha de durar gaire?

(MT) Crec que una setmana, com a mínim

2.9. Utilització de guions en diàlegs

L'ús dels guions només s'ha d'utilitzar si no es pot diferenciar per colors o etiquetes, i existeixi risc de confusió dels personatges

2.10. Identificació de personatges quan hi ha una veu en off

Els subtítols de veu en off han d'estar identificats també amb les tècniques d'identificació de personatges (el format que s'aplica es descriu en l'apartat 4.3).

3. EFECTES SONORS

3.1. Subtitulat dels efectes sonors en vídeos gravats

S'han de subtitular els efectes sonors necessaris per a un bon seguiment de la trama argumental i sempre que no siguin evidents. Els efectes sonors poden ser produïts per persones o coses que estiguin en pantalla o fora.

Per saber la posició consultar apartat 1.1.2

Exemple: riures, crits, cops, timbres...

3.2. Subtitulat dels efectes sonors en subtítols en directes o semidirectes

Sempre que sigui possible, s'hauria d'incloure els efectes sonors en la subtitulació.

3.3. Ritme i sincronització dels efectes sonors

S'hauria d'adequar al ritme del llenguatge audiovisual, respectant la intenció narrativa de la trama i mantenint la sincronització, per a transmetre la mateixa informació que el contingut sonor.

3.4. Format i posició

Quan un so es consideri efecte sonor, el subtítol ha de situar-se a la part superior dreta, sempre que tècnicament sigui possible i no amagui informació rellevant.

Els efectes sonors van subtitulats entre parèntesis, primera lletra en majúscula i la resta minúscula.

Exemple:
(Riures) | (Explosió)

3.5. Absència de redundància amb la informació visual

Quan la informació visual fa que l'efecte sonor sigui redundant, no s'ha de descriure el so.

3.6. Substantivació dels efectes sonors

S'han de substantivar els efectes sonors

Exemple:
Plora un bebè -> plors
Trona lluny -> trons llunyans

3.7. Subtitulat de l'emissor del so

El subtitulat de l'efecte s'ha de referir a qui l'emet no a qui el rep.

4. INFORMACIÓ CONTEXTUAL / VEU EN OFF

4.1. Subtitulació de la informació contextual dels vídeos gravats

S'ha de subtitular la informació contextual, amb el que els usuaris amb problemes d'audició puguin tenir la informació pertinent.

4.2. Subtitulació de la informació contextual en directe o semidirecte

Sempre que sigui possible, s'hauria d'incloure la informació contextual

4.3. Format i posició de la informació contextual

La informació contextual es presenta en majúscules i entre parèntesis i davant del text que aplica.

Exemple:

(IRÒNIC) que simpàtic que ets

4.4. Sincronització dels sons vocals

La subtitulació dels sons vocals han d'aparèixer en el moment que es produeixen

4.5. Format veu en off

Si la tecnologia ho permet la veu en off ha d'anar en cursiva, si no entre parèntesis i majúscula (NARRADOR)

5. MÚSICA I CANÇONS

5.1. Subtitulat de la música

Si la música és important per seguir la trama del relat, s'ha de subtitular indicant:

- Tipus música o sensació que transmet o identificació peça

Exemples: (Música Rock) | (Música tranquil·la) | (Adagio Albinoni)

5.2. Format del subtitulat de la música

Entre parèntesis, primera lletra en majúscula i la resta minúscula.

Exemple: (Adagio Albinoni)

5.3. Subtitulat de cançons

S'hauria de subtitular la lletra de les cançons, si és important per ajudar a l'espectador a comprendre la trama.

Exemple:

En una escena un personatge caminant sol pel carrer i sona una cançó que transmet les emocions que està sentint aquest personatge. **En aquest cas, s'hauria de subtitular la lletra**

Exemple:

Un musical i els personatges s'expressen cantant. **En aquest cas, s'hauria de subtitular la lletra**

Nota: L'idioma ha de ser el mateix que el de la lletra de la cançó

5.4. Marcat de les cançons

Quan se subtitula la lletra d'una cançó, s'ha d'utilitzar el símbol d'una nota musical (o # en cas que la tecnologia no ho permeti, al principi de cada subtítol de la cançó i, en el subtítol final, una a l'inici i l'altre al final

Exemple:

El meu país és tan petit
Que quan el sol se'n va a dormir
Mai no està prou segur d'haver-lo vist.#

5.5. Identificació dels personatges en les lletres de les cançons

En les cançons que canten els personatges s'ha d'utilitzar la mateixa tècnica d'identificació dels personatges que s'han escollit a la resta de l'obra audiovisual (apartat 2.1)

Nota: Si s'utilitzen colors per identificar personatges el subtítol ha de ser del color assignat al personatge que canta

6. CRITERIS EDITORIALS

6.1. Divisió del text

La divisió del text dels subtítols en línies s'hauria de fer d'acord amb els següents criteris:

- a) aprofitar les pauses interpretatives
- b) aprofitar les pauses gramaticals o signes de puntuació

INCORRECTE	CORRECTE
Vosaltres no cal que us quedeu; jo ja tornaré demà i em quedaré”	“Vosaltres no cal que us quedeu; jo ja tornaré demà i em quedaré”

- c) escriure a la línia inferior les conjuncions i els nexes

INCORRECTE	CORRECTE
No tinc les claus i no sé on són	No tinc les claus i no sé on són

- d) no separar en diferents línies els sintagmes nominals, verbals i preposicionals

INCORRECTE	CORRECTE
Vaig entrar a la cambra fosca i em va agafar por	Vaig entrar a la cambra fosca i em va agafar por

6.2. Indivisibilitat de les paraules

NO s'han de dividir les paraules

6.3. Ús de punts suspensius

Només s'han d'utilitzar els punts suspensius d'acord amb les normes gramaticals i no per dividir de frases en diferents subtítols.

És adequat utilitzar punts suspensius quan:

Expressa un dubte, inseguretat, enunciat inacabat o interromput per personatge, subtítols que comencen en mig d'una frase o indicació de pausa dintre del subtítol.

6.4. Criteris gramaticals i ortogràfics

El subtitulat en llengua catalana hauria de seguir els criteris establerts per l'Institut d'Estudis Catalans i, en llengua castellana, els establerts per la Real Academia Española, quant a majúscules, accentuació, puntuació abreviatures..

Nota: es poden incloure paraules específiques d'argot i parla específica

6.5. Personatges amb parla específica

S'han de corregir les incorreccions en la parla excepte quan les paraules mal pronunciades i les incorreccions gramaticals o regionals comporten informació rellevant per al seguiment de la trama. En aquest cas, les incorreccions se subtitularan de forma literal en cursiva si la tecnologia ho permet o entre cometes si no ho permet.

Nota:

si és una característica del personatge no cal les cometes o cursives

Exemple:

Corregir paraules mal pronunciades d'un personatge.

Vaig a menjar cloquetes

Exemple:

Corregir correccions gramaticals:

Tinc que menjar croquetes -> he de menjar croquetes

Exemple:

NO cal corregir incorreccions específiques de personatge:

Jo ser Tarzán. Tu Jane

6.6. Abreviatures i símbols

Aquelles abreviatures o símbols que no es puguin reproduir han de ser escrits amb lletres.

€-> Euro

M^a-> Maria

6.7. Numeració

S'han d'escriure amb lletra els nombres ordinals o cardinals del zero al 10, ambdós inclosos, i els substantius de significació numeral; excepte quan vagin acompanyats d'abreviatures, signes o símbols, vagin posposats al substantiu al qual es refereixen o siguin dates, hores, quantitats negatives o decimals.

En el cas dels ordinals, excepte quan indiquen adreces postals o nivells

Exemple:

Tinc cinc pomes, però en vaig comprar 25

L'Eva viu al quart pis

Va acabar la carrera en 12a posició

Van anar tres milions de persones al concert de Rosalia

Estem a 4 km del destí

La taxa de desocupació és del 9%

Hem de mirar la pàgina 8

Avui és 6 d'octubre de 2010

Ahir vaig arribar a les 04.30 h
Tinc -7 euros al compte
Viu al c/Balmes, 105

6.8. Literalitat

Els subtítols haurien de ser literals.

6.9. Precisió dels subtítols en directe

Els subtítols en directes haurien d'aconseguir la màxima precisió en funció de les possibilitats tecnològiques del moment